

Filipaimbu rekwa du takwaka Pol hayindén nyinga

Pol

¹ Wuni Pol ané nyinga wuni gunika hayi. Ani Timoti wali Krai Jisasna jémba yakwa du reta ani gunika saréké. Sarékéta wuni guni Filipaimbu reta Krai Jisasna hundika xéké kwa du takwaka wuni hayi. Guni Filipaimbu rekwa Godna du takwa akwi, gunika hatikwa néma du akwi, hatikwa du wali jémba yakwa du akwi, gunika wuni hayi.

² Nana yafa God akwi nana Néma Du Jisas Krai akwi guniré yikafre huruta nakélak huru biya mawuli hwembéte wuni Godka we.

Pol dika sarékéta dé Godna ximbu haréké

³ Atéfék nukwambu wuni gunika sarékéta wuni wuna Godka diména nae. ⁴ Diména naata wuni gunika yikafre mawuli yata Godka wa, dé guniré yikafre hurundéte. ⁵ Hanjambu akwi némbuli akwi guni wuni wali Jisas Kraisna jémba guni ye, nawulak du takwa Kraisna yikafre hundi xéké ndate. Yangukaka sarékéta, wuni gunika yikafre mawuli ye. ⁶ Mawuli yata angi wuni xékélaki. Tale God guna mawulimbu yikafre jémba yanjoka dé huru. Wun jémba yamba yatakakéndé. Wun jémba yandéka Krai yandéka nukwa xakundét, dé déka jémba atéfék yaséketandé. Wungi wuni xékélaki.

⁷ Gunika wungi sarékéwut, wungi sékérekétandé, gunika némafwiambu mawuli yawukaka. Wuni némbuli séndé gembu hwaata, duna makambu Kraiswa hundi wata, Kraiska wandan hundi hasa wawuka guni wuni wali wun jémba ye. God naniré yikafre hurundéka nani wun jémba ye. Wungi yambenka wuni gunika némafwiambu mawuli wuni ye. ⁸ Kraisa Jisas gunika némafwiambu mawuli yandéka maki, wuni gunika némafwiambu mawuli wuni ye. Yawuka God dé xékélaki, mwi hundi wawukaka.

⁹ Godka angi wuni we, guni Godna jémbaka jémba xékélakita, hurundan yikafre sémbut hurundan haraki saraki sémbutka akwi xékélakingute. Xékélakita guni du takwaka némafwiambu mawuli yangut, guna yikafre mawuli némafwi yatandé. ¹⁰ Guni wungi xékélakita guni yikafre sémbutka yawundu natanguni. Wungi nangut, Kraisa wambula yatendéka nukwa dé gunika angi watandé, “Guni yikafre mawuli yata haraki saraki sémbut huruhambanguni.” ¹¹ Angi akwi wuni Godka we. Jisas Kraisa yikafre sémbut male hurundéka maki, wun sémbut gunimbu sukwekéndét, guni yikafre sémbut male hurutanguni. Hurungut, du takwa guniré xe Godna ximbu harékéta angi watandi, “God atéfék néma duré dé sarékéngwandé.” Wungi watandi.

Pol séndé gembu hwandéka di Kraiswa du roohafi yata Kraiswa jémba ya

¹² Wuna nyama bandi, guni wunimbu xakundé jooaka xékélakingute wuni mawuli ye. Wunimbu xakundé joo Kraiswa hundiré watéfihambandé,

yingafwe. ¹³ Wuni séndé gembu re Kraiswa hundi wawuka di gavmanéna néma duna geke hatita xi warekwa du atéfék, atéfék ambu rekwa du akwi di Kraiswa hundi xéké. Wuni Kraiswa jémba yawuka di Kraiswa mama wuniré séndé gembu takandanka, di xékélaki. ¹⁴ Krai Jisasna hundi xékékwa séfélak du takwa di séndé gembu rewukaka xékétaka Néma Du diré yikafre hurutendéka hambukéka jémba sarékéndaka dé deka biya mawuli hambuk ya. Hambuk yandéka roohafi téta di Godna jémba yata di déka hundi wa.

¹⁵ Wuni xékélaki. Du nawulak wunika haraki mawuli xékéta wuna jémbaré sarékéngwandénjoka di Kraiska wa. Nawulak yikafre mawuli yata di Kraiska wa. ¹⁶ Yikafre mawuli yakwa du di xékélaki. God wandéka wuni séndé gembu re, wuni Kraiska wandan hundi du takwaka hasa wanjoka. Wungi xékélakita di wunika némafwimbu mawuli yata di Kraiswa hundi wa. ¹⁷ Wunika haraki mawuli xékékwa du di deka ximbu harékénjoka di mawuli ya. Mawuli yata di Kraiswa jémbaka male sarékéhambandi. Di Kraiska séfélak hundi wandat, wuni séndé gembu reta deka jémbaka xékéta haraki mawuli xékéwute di wungi Kraiska wa. ¹⁸ Wunka xékélakita angi wuni we. Atéfék du Krai Jisasna hundi di wa. Wu yikafre dé. Di deka ximbu harékénjoka Kraiska wandat, o di Kraiska male sarékéta Kraiska wandat? Reséndé. Di Krai Jisasna hundi wandakaka wuni yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatawuni.

Pol hiyahafi re Filipai wali sékéré jémba yanjoka dé wa

19 Wuni ané jooka xékélakita mawuli sawuli yatawuni. Wuni xak wali séndé gembu rewuka guni Godré we, wunika. Wanguka Jisas Kraisa déka Hamwinya wunika hwendéka dé wuniré yikafre huru. Hurundét, kot hényindét, wuni jémba retawuni. 20 Wungi xékélakita angi akwi wuni némafwimbu mawuli ye. Wunimbu xakundé jonduka roohafi yata wuni hambuk yata Jisas Kraisa hundi watawuni, hanja hambuk yata wawun maki. Wungi wawut nak du takwa wuniré xe Kraisa ximbu harékétandi. Wuni Kraisa jémba yata rewut di déka ximbu harékétandi. Wuni Kraisa jémba yawut di hélék yata wuniré xiyand dat hiyawut, du takwa wuniré xe di Kraisa ximbu harékétandi. 21 Wuni hiyahafi re wuni Kraisa jémba yatawuni. Hukémbu wuni hiyae wuni Kraisa wali retawuni. Wu yikafre dé. 22 Wuni ané héfambu wungi téta wuni Jisas Kraisa yikafre jémba male yatawuni. Yingi maki yanjoka wuni mawuli ye? Ambu rewut wana, bari hiyawut wana? Wuni yike wuni ye. 23 Yike yata wun jooka mawuli yéték wuni xéké. Wuni hiyae Godna getéfambu Kraisa wali renjoka wuni némafwimbu mawuli ye. Dé wali rewut, wu yikafre dé. 24 Wuni ané héfambu téta gunika sarékéta guniré yikafre hurutawuni. Wungi akwi yikafre dé. 25 Wuni wun jooka sarékéta wuni xékélaki. Wuni ané héfambu guni wali tétawuni. Guni wali téta guniré yikafre hurutawuni, guni guna mawulimbu hambuk yata Kraiska jémba sarékéngute, wungi té wungi té. Déka jémba sarékéta déka hundika “Mwi hundi dé” naata guni déka yikafre mawuli yatanguni. 26 Wuni gunika wambula yawut, guni Kraisa

Jisas wunika jémba hatitendékaka sarékétanguni. Sarékéta guni yikafre mawuli yata Kraisna ximbu harékétanguni.

Filipai Pol wali sékéré téta bu warenda

²⁷ Guni Kraisna yikafre hundika sarékéta yikafre sémbut male hurutanguni, atéfék du takwa guna sémbutré xe Kraisna ximbu harékéndate. Guni wungi hurungut wuni guni wali re o afakémbu re angi xékétawuni, guni atéfék Jisas Kraiska jémba sarékéta guna mawulimbu hambuk yata natafa mawuli héraata sékéré jémba yata guni du takwaré Kraisna yikafre hundi wa, di Kraiska jémba sarékéndate. ²⁸ Guni guna mama duka rookénguni. Roohafi yata guna mawulimbu hambuk yangut, guna mama xe xékélakitandi. Di hiyatandi. Yamba rekéndi. Guni huli mawuli hérae jémba retanguni. Di wungi xékélakitandi. God hafu gunika hatindét, jémba male retanguni. ²⁹ God guniré dé waséke, guni Kraiska jémba sarékéta déka hundika “mwi hundi dé” nangute. Wunka male yinga. Ané jémba akwi yangute dé waséke. Kraisna jémba yata guni déka ximbu harékéta hangéli hératanguni. ³⁰ Hanja wundé xéngu, wuni warewuka. Némbuli akwi andé xékéngwi, wuni wareta téwuka. Wuni warewuka maki guni wuni wali sékéré hangéli hératanguni.

2

Guni natafa mawuli héraata di wali jémba retanguni

¹ Wun hundi sarékéta ané hundi akwi mé saréké. Krai guna mawulimbu téta guna

mawuliré yikafre hurundét, Kraisna mawuli ya gunika nakélak huru mawuli hwendét, Godna Hamwinya guna mawulimbu wulaaye téndét, guni wunika mawuli yata wunika saréfa naata, ² wu, wuna mawuliré yikafre mé huru. Wuniré yikafre hurunjoka angi hurutanguni. Guni atéfék natafa mawuli héraata, guni nak nakéka némafimbu mawuli yata, guna mawuli sékére téta, guni atéfék natafa jémba yatanguni. Wungi hurungut, wuni gunika mawuli sawuli yatawuni. ³ Guni guna séfika male yamba sarékékénguni. Guna ximbu yamba harékékénguni. Guni guna ximbu harékéhafi yata nawulak du takwaka mawuli yata deka ximbu harékétanguni. ⁴ Guni mawuli yanguka jémbaka male sarékékénguni. Nawulak du takwa mawuli yandaka jémbaka akwi sarékétanguni. Sarékéta guni di wali jémba yatanguni.

Krais déka ximbu harékéhafi yandéka God déka ximbu dé haréké

⁵ Guni Krajs Jisas hulukindén maki natafa mawuli male hulukitanguni. ⁶ Hanja dé God maki dé re. Wungi reta dé wungi té wungi té God maki renjoka sarékéhambandé. ⁷ Sarékéhafi yata dé dé hafu God maki rendéngala yatakandéka lé takwa hési déré héraléka dé jémba yakwa du xaakwa dé du maki re. ⁸ Dé ané héfana duna séfi hérae reta dé déka ximbu harékéhambandé. Harékéhafi yata dé God mawuli yandén maki male hura yawundu nandéka di du nawulak déré xiyandaka dé hiya. Dé némafwi hangéli hérae dé mimbu hiya.

9 Krajs Jisas wungi huruta hiyandéka God déka ximbu harékéta wandéka dé néma du re. God wandéka dé déka xi atéfék néma duna xiré sarékéngwanda dé atéfék du takwa jonduka akwi dé néma du re. 10 Godna getéfambu rekwa du takwa, ané héfambu rekwa du takwa, andéla héfakombu rekwa du takwa, atéfék du takwa hamwinya Jisasna ximbu harékénjoka di déka hwati se wandé datandi. 11 Wandé daata di atéfék angi watandi, “Jisas Krajs dé nana Néma Du dé.” Wungi wata di nana yafa Godna ximbu harékétandi.

Nani du takwana nyéndékmbu hanyikwa ya maki tétame

12 Némafwimbu mawuli yawuka du takwa, hanja guni wali rewuka guni wuna hundi xékéta wawun maki huru. Némbuli afakémbu rewuka guni némbuli akwi wawun maki hurunjoka guni némafwimbu mawuli ye. Mawuli yata guni Godka némafwimbu roota jémba sarékéta God mawuli yandéka maki hurutanguni. Hurungut dé guniré hérandét, guni dé wali jémba retanguni. 13 Guni xékélaki. God guna mawulimbu téta dé jémba ye, guni déka jémba yanjoka mawuli yangute. Mawuli yangut dé guniré hambuk hwendét, guni wun jémba male yatanguni. Yangut, gunika mawuli sawuli yatandé.

14 Guni mé xéké. Guni jémba yata haraki hundi wahafi yata warukénguni. 15 Guni wungi wahafi ye haraki saraki sémbut huruhafi yata yikafre sémbut male huruta Godna nyangwal re-tanguni. Wungi reta guni ané héfambu rekwa

haraki mawuli xékéta haraki saraki sémbut hurukwa du takwa wali guni té. Di guna sémbutré xe wun sémbutka haraki hundi yamba wakéni. Guni deka nyéndékmbu téta guni hanyikwa ya maki guni té, atéfék héfambu rekwa du takwaka. ¹⁶ Ya halékingambu hanyindéka maki, guni Kraisna huli mawuli hwekwa hundi diré watanguni, atéfék du takwaré. Guni wungi hurungut, Jisas Krais némafwi kot xékéta néma du retendéka nukwambu wuni guniré xe xékélakitawuni. Wuni Jisas Kraiska némafwi jémba yawuka wun jémba baka yihambandé. Xékélake yawun jémbaka mawuli sawuli yatawuni.

¹⁷ Guni Krais Jisaska jémba sarékéta, déka hundika “Mwi hundi dé” naata guni guna yikafre mawuli Godka guni hwe. Hanja Godka hamwi hwenjoka di wun hamwi xiyae jambémbu takataka di nawulak wain hulingu bleké, wun hamwika. Guna Godka hwengun mawuli wun hamwi maki dé. Di wuniré xiyandat wuni hiyawut, wuna nyéki bleka dé wain hulingu maki xakutandé. Wun nukwa akwi gunika mawuli sawuli yata guni wali yikafre mawuli yatawuni. ¹⁸ Mawuli yawuka maki, guni akwi yikafre mawuli yatanguni. Guni wuni wali yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatanguni.

Timoti yitandé Filipairé

¹⁹ Nana Néma Du Jisas mawuli yandét nawulak nukwa yindét wuni Timotika watawuni, dé gunika yindéte. Dé ye guniré xétaka wambula yae gunika saféndét wuni xékétaka yikafre mawuli yatawuni, gunika. ²⁰ Timoti wuni gunika mawuli

yawuka maki dé gunika mawuli yata guniré yikafre hurunjoka dé saréké. Nak du dé gunika mawuli yanaka maki mawuli yahambandé. ²¹ Atéfék du takwa di deka jémbaka male sarékéta Jisas Kraisna jémbaka sarékéhambandi. ²² Timoti di hurundaka maki huruhambandé. Guni déka yandén yikafre jémbaka guni xékélaki. Dé wuni wali Kraisna hundi wata dé wuniré yikafre huru, nyan déka yafaré yikafre hurundéka maki. ²³ Wunimbu xakutekwa jooka xékélakita wuni déré wawut, dé gunika bari yitandé. Wungi wuni saréké. ²⁴ Angi akwi wuni saréké. Néma Du wunika yambu nafwitandé, wuni akwi gunika bari yiwute. Wungi wuni saréké.

Epafroditus yitandé Filipairé

²⁵ Wuni Epafroditusré wundé wawu, dé bari gunika wambula yindéte. Dé gunika bari yindét, wu sékérékétandé. Hanja guni déré wanguka dé wunika yae dé guna ximbu jémba ya. Yata wuniré dé yikafre huru. Huruta dé Jisas Kraisna hémémbu wuna bandi maki reta dé wuni wali jémba ya. Xi warekwa du hambukmbu warendaka maki, dé wun jémbaka hambukmbu ya. ²⁶ Hanja bar hiyandénka wundé xékéngu. Dé xékéngunka haraki mawuli xéka dé guniré wambula xénjoka némafimbu mawuli ye. ²⁷ Xékéngun hundi wu mwi hundi dé. Dé némafwi bar hiyae hiyafukwa dé ramé. Wungi hwandéka dé God déka saréfa nae wandéka dé wambula yikafre ya. God déka male saréfa nahambandé. Dé wunika akwi dé saréfa na. Wuni Epafrodituska hambukmbu géranjoka

hélék yata, dé wunika akwi saréfa na. Saréfa nae wandéka dé wambula yikafre ya.

²⁸ Yikafre yandéka Epafroditus gunika wambula yindéte wuni némafwimbu mawuli ye, guni déré wambula xéta yikafre mawuli yangute. Guni yikafre mawuli yangut, wuni gunika sarékéta wuni akwi yikafre mawuli yatawuni. ²⁹ Dé gunika ye xakundét guni Néma Duna ximbu déka yikafre mawuli yatanguni. Guni Epafroditusna ximbu harékétanguni. Dé yandén maki jémba yakwa duna ximbu akwi harékétanguni. ³⁰ Dé Jisas Kraiska jémba yata hiyanjoka hiyafukwa dé ramé. Guni wuni wali rehafi yanguka dé guna hafwa hérae wuniré yikafre huruta hiyanjoka hiyafukwa dé ramé. Hurundénka sarékéta, guni déka ximbu harékétanguni.

3

Jisas Kraiska jémba sarékékwa du takwa di yikafre sémbut hurukwa du takwa di

¹ Wuna nyama bandi, wuna hukétéfi hundi angi dé. Guni nana Néma Duka mawuli sawuli yata yikafre mawuli yatanguni. Ané hundi gunika wambula hayinjoka wendé nahambawuni. Guni wambula xékéngut guna mawuli hambuk yandét guni jémba retanguni. Wunka wuni mawuli ye. Mawuli yata wuni wambula hayi, guni jémba xékéta jémba rengute. ² Guni haraki saraki sémbut hurukwa duka xékélaki natanguni. Di yéna yata di angi wa, “Guni Godna nyangwal xakuwu nae guni guna séfi sékétanguni.” Wungi wandaka wuni dika

angi wuni we: Wasa joo nakré haraki hurundaka maki, di guna mawuliré di haraki huru. ³ Di yéna yandaka wuni mwi hundi angi wa, “Nani hafu Godna nyangwal me.” Godna Hamwinya nana mawulimbu téndéka nani Godna ximbu jémba harékéta Krai Jisas nanika hiyandénka sarékéta nani déka yikafre mawuli ye. Mawuli yata Godna nyangwal nani re. Séfi sékéndakaka yamba sarékékéme.

⁴ Du nawulak angi wandat, “Nani nana séfi sékéta nawulak hambuk hundi akwi xékémbet, God nanika huli mawuli hwendét, nani dé wali jémba retame.” Wungi wandat wuni guniré angi watawuni. Di nawulak hambuk hundi di xéké. Wuni diré sarékéngwanda wuni atéfék hambuk hundi wuni xéké. ⁵ Wuna ayiwa wuniré héralén nukwa angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk yindéka di nana hambuk hundi xékéta wuna séfi séké. Wuni Israelna dé. Wuni Benjaminéna hémémbu wuni xaku. Wuna yafa ayiwa Hibruna bér. Wuni akwi Hibruna wuni. Wuni Farisina du Godna hambuk hundi jémba xékéndaka maki wuni akwi Godna hundi jémba xékéta Farisina du wuni re. ⁶ Wuni Godna jémba yanjoka némafwiambu mawuli yata wuni Krai Jisaska hundika xékékwa du takwaré wuni haraki huru. Wuni Judana atéfék hambuk hundi jémba male xékéta wuni wandén maki wuni huru. Yikama hundi nakéka hu hwehambawuni.

⁷ Hanja wun jonduka wuni wa: “Wu némafwi joo dé.” Némbuli wun jonduka wuni angi wa: “Wu baka joo dé.” Wungi wata wun jonduka sarékéhambawuni. Némbuli Krai Jisaska male wuni

saréké. ⁸ Hanja wuni séfélak jonduka wuni wa: “Wu némafwi joo dé.” Némbuli wun jonduka atéfék wuni angi wa: “Wu baka joo dé. Wu safwahérafwambu rekwa joo dé.” Wungi wata natafa jooka male wuni saréké. Wun joo angi dé. Wuni wuna Néma Du Krai Jisaska wuni xékélaki. Wun joo atéfék jonduré dé sarékéngwandé. Wuni Kraisé hérae ⁹ déka hémémbu renjoka wuni hanja mawuli yawun jonduka yatakataka wun jonduka hélék wuni ye. Hanja wuni Godna hambuk hundi jémba xékéta wandén maki wuni huru. Huruwun sémbutka God yamba sarékékéndé. Wuni Kraiska jémba sarékéta déka hundika “Mwi hundi dé” nawuka God wunika angi dé wa, “Méni yikafre sémbut hurukwa du méni.” God wungi wandéte wuni mawuli ye.

¹⁰ Wuni Krai Jisaska jémba xékélakita déka wambula raméndén hambukéka xékélakita déka jémba yata dé wali hangéli héraata hiyandén maki wuni ané héfana jonduka hiyanjoka wuni némafwimbu mawuli ye. ¹¹ Wungi huruwut, God hukémbu wuniré wambula husaraméndét, wuni dé wali retawuni. Wungi wuni némafwimbu mawuli ye.

Pol fétékérékwa du fétékérendaka maki dé fétékére

¹² Wuni angi sarékéhambawuni: “Wuni Krai Jisas hurundén sémbut wundé hérauwu. Wuni yikafre sémbut male wuni huru.” Wungi sarékéhafi yata angi wuni we. “Wuni Kraisna yikafre sémbut héranjoka, wuni hambuk jémba ye. Krai Jisas wuniré dé héra, wuni déka jémba wungi yawute.” ¹³ Wuna nyama bandi, guniré wuni

we. Wuni angi sarékéhambawuni: Wuni Krai Jisasna sémbut wundé hérawu. Wungi sarékéhafi yata wuni natafa sémbut male wuni huru. Wuni hanja huruwun sémbutka hu hwetaka némbuli wuni hukémbu xakutekwa jonduka male wuni saréké. ¹⁴ Wungi sarékéta wuni fétékérékwa du fétékéréndaka maki wuni hambukmbu fétékéra yi, wun yikafre joo héranjoka. Wun yikafre joo angi dé, Krai Jisas nanika hiyandénka, hukémbu God wandét wuni wara dé wali jémba retawuni, wungi re wungi re.

¹⁵ Nani Krai Jisaska jémba xékélakikwa du takwa, nani atéfék wawuka mawuli sarékémbu hurutame. Guni nak maki mawuli sarékémbu hurungut, God guniré wakwetandé, wun jooka. ¹⁶ Nani déka yikafre sémbutka xékélakita, wun sémbutmbu tétame.

¹⁷ Wuna nyama bandi, guni atéfék huruwun maki hurutanguni. Guni xéta xékélakitanguni, nani hurumbeka maki hurukwa duka. ¹⁸ Hanja séfélak nukwambu séfélak du takwaka guniré wuni wa. Wawun maki, némbuli wambula wuni we. Wunde du takwaka wuni saréfa naata wuni gérae. Hanja di Krai Jisasna hundi xéka némbuli di déka mimbu hiyandénka sarékéhafi yata di déka mama di. ¹⁹ Godka mawuli yahafi yata di deka haraki saraki mawuli xékéta deka séfika male di saréké. Sarékéta di haraki saraki sémbut huru. Nak du deka hurundan sémbutré xe dé wun sémbutka angi watandé, “Wu haraki saraki sémbut dé.” Dé wungi wandémboka roohafi yata di wun haraki sémbutka némafwimbu mawuli ye. Yata ané héfana jonduka male di saréké. Wungi hurukwa du takwa di haraki hafwaré yitandi.

God wali yamba rekéndi. ²⁰ Nani Godna getéfaré yitame. Nani God wali jémba retame, wungi re wungi re. Nana Néma Du Jisas Kraisa Godna getéfa yatakataka wambula gaye naniré hératendékaka nani haxé. ²¹ Dé gaye némafwi hambuk hwendét nana haraki séfi yawuleka déka yikafre male séfi maki xakutandé. Jisas Kraisa wungina hambuk hwetandé. Déka hambuk atéfék duna hambukré dé sarékéngwandé. Dé atéfék du takwaka akwi jonduka akwi néma du retandé.

4

Di natafa mawuli hérae yikafre mawuli yata jémba retandi

¹ Wuna nyama bandi, wuni gunika némafwiwimu mawuli yata guniré wambula xénjoka wuni mawuli ye. Guni wuna jémba yata hératewuka yikafre joo maki renguka wuni gunika mawuli sawuli ye. Guni wawun hundika sarékéta guni Néma Du Kraisa Jisaska jémba sarékéta guna mawulimbu hambuk yatanguni.

² Béni Yuodia bér Sintike, béniré wuni we. Béni Kraisa wali natafa mawuli héraata waruhafi retambéni. ³ Méni wuni wali Kraisa Jisana jémba yakwa yikafre du, méniré wuni we. Méni wumbére takwa yétékré yikafre hurutaméni, bér natafa mawuli héraata jémba rembéte. Hanja bér akwi wuni wali hambuk jémba bér ya, nawula du takwa Kraisa hundi xékéndate. Wumbére takwa yéték, Klemen wali, wuni wali jémba yakwa nawulak du takwa akwi, di atéfék di hambuk jémba ya, nawulak du takwa Kraisa hundi xékéndate. Dekaxi God hura rendéka nyingambu

dé re. Di dé wali jémba retandi, wungi re wungi re.

⁴ Atéfék nukwambu guni yikafre mawuli yata Néma Duka mawuli sawuli yatanguni. Wambula guniré wuni we. Guni déka yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatanguni. ⁵ Guni du takwaka yikafre mawuli yata guni diré haraki hundi wahafi yata nakélak hurutanguni, atéfék guna yikafre sébutré xédate. Nana Néma Du Jisas wambula yatendéka nukwa walémba dé. ⁶ Nak maki nak maki jonduka sarékékénguni. Guni nawulak jonduka fatika wun jonduka haraki mawuli yamba xékékénguni. Wun jonduka God wali hundi bulétanguni. Buléta déka diména naata déré wakwexékétanguni, wun jonduka. ⁷ God nanika nakélak huru biya mawuli dé hwe. Hwendén nakélak huru biya mawuli dé némafwi yikafre joo dé. Nani wun mawulika xékéla kinjoka nani hurufatikétame. Guni Kraiss Jisas wali natafa mawuli héraata God hwendén mawuli guna mawuliré akwi guna mawuli sarékéré akwi yikafre hurutandé, guna biya mawuli jémba téndéte.

⁸ Wuna nyama bandi, wuna hukétéfi hundi angi dé. Guni mwi hundi, yikafre hundi, yikafre jémbaka akwi sarékétanguni. Guni yikafre joo, yikafre mawuli, nawulak du takwa hurundan yikafre jonduka akwi sarékétanguni. Godna ximbu harékéndaka yikafre jémbaka akwi, atéfék yikafre jonduka akwi sarékétanguni. ⁹ Godna jémbaka guniré wakwetaka déka hundi guniré wawuka wundé xékéngu. Déka jémba yawuka wundé xéngu. Xékétaka xéngun maki, guni akwi wungi hurutan-

guni. Wungi hurungut, nanika nakélak huru biya mawuli hwekwa God guni wali tétandé.

Filipai Polka jondu yéwa hwendaka dé yikafre mawuli ya

¹⁰ Guni wunika mawuli yata wuniré wambula yikafre hurunguka wuni nana Néma Du Jisas Kraiska yikafre mawuli yata mawuli sawuli yata déka ximbu wuni haréké. Wuni xékélaki. Hanja guni wunika mawuli yata guni wuniré yikafre hurutenguka yambu rehafi yandéka guni huru-fatiké. ¹¹ Wuni jondu nawulakéka fatikéwukaka wahambawuni. Joo nak wunimbu xakundét, joo nak wunimbu xakuhafi yandét, yak, wun jooka mawuli yatawuni. ¹² Wuni angi wuni xékélaki. Hufuk jondu héraata mawuli wuni ye. Séfélak jondu akwi héraata wun nukwa akwi mawuli wuni ye. Nak joo wunimbu xakundét, yak, wun jooka mawuli yatawuni. Séfélak hénoo sawuka biya yatakwa nukwa akwi, hénooka hiyawuka nukwa akwi, wuni yikafre mawuli male wuni ye. Séfélak yéwa hérawuka nukwa akwi, yéwa hérahafi yawuka nukwa akwi, wuni yikafre mawuli male wuni ye. Wungi wuni xékélaki. ¹³ Krai Jisas wuniré yikafre huruta wunika hambuk hwendéka wuni atéfék jondu hali huruwu. ¹⁴ Némbuli wuni Kraisna jémba yata nawulak xak wali rewuka guni wuniré yikafre huruta wuni wali wun jémba ye. Wu yikafre dé.

¹⁵ Guni Filipaimbu rekwa du takwa, guni hafu wundé xékélakingu. Hanja, wuni Krai Jisasna hundi tale guniré wataka guna héfa Masedonia yatakawun nukwa, guni Krai Jisasna hundika

xékékwa du takwa guni male guni wuniré yikafre huru. Huruta guni jondu akwi yéwa akwi wunika hwe. Krai Jisasna hundika xékékwa nawulak du takwa, guni hurungun maki, di wunika jondu yéwa nawulak hwehambandi. ¹⁶ Wuni Tesalonaikambu reta jonduka wali yéwaka wali fatikéwun nukwa akwi guni wuniré yikafre huruta guni nawulak yéwa nak naata guni wunika hwe. ¹⁷ Wunika hwengun yéwaka male sarékéhambawuni. Guni wunika yéwa hwenguka hukémbu God hwengun yikafre joo guniré hasa hwetandé, nawulak yikafre jondu wali. Dé guniré hasa hwetendékaka wuni saréké.

¹⁸ Guni jondu wali yéwa wali hérae takanguka Epafroditus hura yandéka wuni atéfék wundé hérawu. Hérae némbuli joo nakéka fatikéhambawuni. Guni wuniré yikafre hurunguka Godna mawuli yikafre dé ye, gunika. Godka yikafre yama xaakwa jooka hwendaka maki, wunika hwengun jooka akwi God dé yikafre mawuli ye. ¹⁹ Wuna Néma Du God gunika séfélak yikafre jondu hwetandé. Guni Krai Jisas wali natafa mawuli hérae rengut, God atéfék yikafre jondu hura reta, fatikénguka jondu atéfék gunika hwetandé.

²⁰ Nani nana yafa Godna ximbu wungi té wungi té harékétame. Wu mwi hundi dé.

Pol dika dé dinguna nae

²¹ Wuni atéfék Krai Jisasna hundi xékékwa du takwaka wuni dinguna nae. Dinguna nawukaka guni diré wungi watanguni. Wuni wali reta Krai Jisasna hundi xékékwa du takwa akwi di gunika dinguna di nae. ²² Ambu reta Krai Jisasna hundi

xékékwa du takwa atéfék di gunika dinguna nae. Romna néma duna gembu jémba yakwa du takwa akwi di gunika némafwimbu mawuli yata dinguna di nae.

²³ Nana néma Du Jisas Krais guna hamwinya wali téta guniré yikafre hurundéte wuni déré wa. Wuna hundi yak.

Godna Hundi
The New Testament and Jonah in the Hanga Hundi
language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Jona long tokples Hanga Hundi
long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hanga Hundi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

1ddf7e66-687a-510b-a2b8-6f29f6c72eaf